

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.600/2008/4. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Szabó Ottó ügyvéd (5350 Tiszafüred, Vörösmarty u. 16.) által képviselt I.rendű felperes neve I. r. és II.rendű felperes neve II. r. (mindketten I.-II. rendű felperes címe) felpereseknek - a Dr. Lantos Bálint ügyvéd (3300 Eger, Deák F. u. 2. fszt. 1-2.) által képviselt I.rendű alperes neve, címe I. r. és a II.rendű alperes neve, címe II. r. alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 11.P.20.811/2007/30. sorszámú ítélete ellen az I.-II. r. felperesek részéről 31. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja; megállapítja, hogy a ... Televízió 2007. július 3-i adásában az I. r. alperes annak állításával, a II. r. alperes annak híresztelésével, hogy az I. r. felperes visszaél képviselői státuszával, megsértette az I. r. felperes jó hírnevét.

Megállapítja továbbá, hogy ugyanebben az adásban az I. r. alperes annak állításával, a II. r. alperes pedig annak híresztelésével, hogy a II. r. felperes a vállalkozása után semmiféle járulékot nem fizet és nem tesz eleget az önkormányzat felé fennálló egyéb fizetési kötelezettségének, továbbá, hogy nem ad számlát és jogtalanul működik, megsértette a II. r. felperes jó hírnevét.

Egyetemlegesen kötelezi az alpereseket, hogy a Televízió az ítélet kézbesítését követő legközelebbi adásában ismertessék a jelen ítélet fenti rendelkezését.

Mellőzi a felperesek kötelezését elsőfokú perköltség viselésére és kimondja, hogy mindkét fokú költségeiket a felek maguk viselik.

A felperesek által az államnak fizetendő kereseti illeték összegét személyenként 10 500 (Tízezer-ötszáz) forintra leszállítja, kötelezi az alpereseket, hogy fizessenek meg az államnak külön felhívásra egyetemlegesen 21 000 (Huszonegyezer) forint kereseti illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az államnak külön felhívásra személyenként 12 000 (Tizenkettőezer) forint fellebbezéseit illetően, az alpereseket pedig egyetemlegesen 24 000 (Huszonnégyezer) forint fellebbezési illeték fizetésére kötelezi.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az I.-II. r. felperesek házastársak.

A II. r. felperes 2000. december 13. óta egyéni vállalkozói igazolvánnyal rendelkezik és 2007. év végéig őstermelői igazolványa is volt. Fő tevékenységi köre dísznövény és virágtermesztés. A T., H. út xxxx/2. helyrajzi szám alatti ingatlant 2007. decemberét megelőzően bérelték, azt követően a felperesek tulajdona lett, a vállalkozói igazolványban telephelyként ez szerepel.

Az I. r. felperes 2007. január 1-jét megelőzően házastársa alkalmazottjaként dolgozott, azóta a kertészet működésében szakmai tanácsadással vesz részt.

A V. K. 2006. augusztus 7-én kelt közterület-használati szerződés alapján a T., H. úton a malom bejáratával szemben lévő 10 m² területet árusítás céljára használta, a Közútkezelő Kht-nak, mint szakhatóságnak az előzetes hozzájárulását nem szerezte be.

2007. április 19-én a II. r. felperes közterület-használat engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő, melyben a xxxx/1. és a xxxx/2. helyrajzi számú belterületi ingatlan H. út felőli részén, a malommal szemben 30 m² közterület bérbe adását kérte árusítás céljára. Szakhatósági hozzájárulás hiányában közterület-foglalási szerződés megkötésére nem került sor. 2007. május 17-én a T. Polgármesteri Hivatal képviselői szemle során észlelték, hogy a H. út melletti közterületre használati engedély nélkül a V. K. részéről árucikket helyeztek el. Ismételt ellenőrzés során 2007. július 9-én megállapították, hogy a korábbi ellenőrzéshez képest a viszonyok nem változtak. A II. r. felperessel szemben kezdeményezett szabálysértési eljárás megszűnt, mert a hatóság indokolása szerint az iratokhoz csatolt virágokat ábrázoló négy darab fényképfelvételről nem állapítható meg, hogy azok mikor készültek, így a szabálysértés elkövetésének kezdő időpontját sem lehet megállapítani. Nem találtak bizonyítékot arra nézve, hogy kétséget kizáróan meg lehessen állapítani a II. r. felperesnek felrótt szabálysértést, ezért az eljárást megszüntették.

Az I. r. felperes 2006. októbere óta önkormányzati képviselő.

Az I. r. alperes azonos profillal tevékenykedik, mint a II. r. felperes és korábban a V. K. által bérelt telek megvásárlását tervezte azzal a céllal, hogy ne legyen a közelben versenytársa. Az önkormányzat úgy tájékoztatta, hogy a területen kereskedelmi tevékenység folytatását nem engedélyezik, ezértvételi szándékától elállt, arra számítvahogy ott a V. K. sem folytathatja kereskedelmi tevékenységét.

A II. r. alperes a ... Televíziót kábeltévé formájában üzemelteti, rendszeres adása van, amely körülbelül 1 200 lakáshoz jut el.

Az I. r. alperes sérelmeivel a ... Televízió riporterénél jelentkezett, az ennek kapcsán készített riportot a II. r. alperes 2007. július 3-án az esti órákban sugározta. A műsorban I. r. alperes és **tanú1** aljegyző nyilatkoztak, II. r. alperes részéről K. B. riporter működött közre. Az I. r. felperes kereseti előadása szerint I. rendű alperes neve I. r. alperes a riport során tényként közölte és állította az alábbiakat:

„És hát mi elég komoly összegeket fizetünk az önkormányzatnak azért, hogy kipakolunk, 120.000 forintot fizetünk évente, azonkívül fizetjük az iparűzési adót, meg a különböző járulékokat, ami ezzel jár, egy kft-nek a működésével és egyre nehezebb a dolgunk, nehezebb a verseny, rossz gazdasági helyzet is van, és akkor még egy fekete konkurenciával kell versenyeznünk, ami a cégünket elég súlyosan érinti, ugyanis tudomásom szerint ők semmiféle járulékot és egyéb, önkormányzat felé, amit fizetni kellene összeget, ők nem fizetnek semmit, nem fizetnek semmiért, állítólag közterület-foglalási engedélyük sincsen.”

„A vevők, akik bejönnek hozzánk, azt mondják, hogy azért jönnek ide virágért, aki idejön éppen, mert ott nem tudott számlát adni ő neki... Ott állítólag nincs, mert az egyik vevő azzal jön be, hogy most a főnöknél maradt a számla, a másik vevő, hogy az őstermelés és azért nem kapott számlát, tehát én a vevőktől hallom ezeket, hogy itt ilyen dolgok vannak, úgyhogy szerintem óriási probléma, ahhoz képest, hogy csak egy kertészetről van szó. Tehát, ha így működnek a dolgok, akkor itt nagy a baj.”

„jogtalanul működik”

„Na most ez ütközik abba a dologba, hogy a város reklámoz egy fekete kertészetet, vagy hogyan működik ez? Mert jelenleg feketén működik, mert amire nincs engedély, az fekete ugye, tehát annak nevezik a mai világban.”

„Egyszer már majdnem sikerült bezárni, mert ki tudták onnan tenni a tulajdonost, csak az sajnos januárban elhunyt és így visszafurakodott valamilyen úton-módon.”

A II. r. alperes munkatársa által feltett kérdéseket is személyhez fűződő jogait sértőnek találta, mert azok egy része kifejezetten állításként lett megfogalmazva, nevezetesen:

„I. rendű alperes neve a Z. Z. D. Áruda tulajdonosa azt állítja, hogy míg ő és a dísznövény árusok többsége fizeti a városnak a közterület-foglalási díjat és a vállalkozással járó egyéb terheket, a 33-as túloldalán lévő V. K.-ról ez nem mondható el.”

„B. úr úgy véli, a képviselő visszaél státuszával.”

A fentiek miatt az I. r. felperes annak megállapítását kérte, hogy I. és II. r. alperes a jó hírnevét megsértette, kérte az I. és II. r. alperesnek a további jogsértéstől való eltiltását, arra történő kötelezésüket, hogy a ... Televízió adásidejében a riport leadásának

időpontjában bocsánatkérő nyilatkozat közlésével adjanak elégtételt és fizessenek meg a részére személyenként 300 000 forint nem vagyoni kártérítést.

A II. r. felperes ugyanezen tényállítások miatt - kivéve a képviselői státuszra való utalást - az I. r. felperessel egyező objektív szankciók alkalmazását kérte, szubjektív szankcióként pedig az alperesek személyenkénti 200 000 forint összegű nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a sérelmezett kitételeket a szöveggörnyezetükben kell vizsgálni és tartalmuk szerint megítélni. A II. r. alperes riportere véleményét fogalmazta meg az I. r. felperessel szemben, akinek közszereplői minőségére is hivatkozott.

Az I. r. alperes előadta, hogy több hatósági ellenőrzés is megállapította, hogy a kertészet a H. úton szabálytalanul vett igénybe közterületet, közterület-használati engedéllyel nem rendelkezik, díjat nem fizet. Miután I. r. alperes képviselő volt akkor, amikor a telephelynek minősített ingatlanon a kereskedelmi tevékenységet továbbfolytatták, ezért fogalmazott meg a riporter olyan véleményt, amely a képviselői státusszal való visszaélésre utalt.

Az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárás lefolytatását követően a felperesek keresetét elutasította. 15 napos teljesítési határidővel kötelezte az I. r. felperest 60 000 forint + áfa, a II. r. felperest pedig 20 000 forint + áfa az alpereseknek külön-külön történő megfizetésére, kötelezte az I. r. felperest 36 000 forint, a II. r. felperest 24 000 forint eljárási illeték állam javára történő megfizetésére.

Határozatának indokolásában a beszerzett szabálysértési eljárás iratanyaga és **tanú1** tanúvallomása alapján megállapította, hogy a V. K. 2007. és 2008. évben közterület-használati engedély és díjfizetés nélkül foglalt el közterületet. Az I. r. felperesnek a V. K. ezen tevékenységéről tudnia kellett, és mint képviselőnek az ilyen jellegű szabálytalansággal szemben - adott esetben még házastársával szemben is - fel kellett volna lépnie.

A „jogtalanul működik”, a „fekete konkurenciát jelent” és a „nem fizetnek semmit” kitételek arra utaltak, hogy a kertészet telephely-engedély nélkül működik, közterület-foglalási engedéllyel nem rendelkezik, közterület-használatért díjat nem fizet. A riportban elhangzott „semmi”, „semmiféle” szavaknak, mint névmásoknak a jelentését konkrétta az adott szöveggörnyezet teszi. Az I. r. alperes lényegében arra utalt, hogy a V. K. közterület-foglalási díjat nem fizet. Azt a sérelmezett kitétet, hogy a V. K.-ben történő vásárláskor számlát nem adnak, valóságghú kijelentésnek minősítette a tanúként meghallgatott **tanú2** és **tanú3** vallomása alapján. A tanúk ugyan 2007. év nyarat, nyár végét említették a vásárlás időpontjaként, azonban a bíróság nem zárta ki annak megállapíthatóságát sem, hogy a riport elkészültét megelőzően értesült ezen tanúktól az I. r. alperes a kertészet számlázási szabálytalanságáról.

A II. r. alperes riporterének az I. r. felperes által kifogásolt megjegyzését olyan véleménynyilvánításnak minősítette, amelyhez a riportban elhangzottak kellő alapul szolgáltak és azok a közszereplő I. r. felperes személyhez fűződő jogát nem sérthetik.

Az ítélet ellen az I. és II. r. felperesek terjesztettek elő fellebbezést, melyben az alperesek kereseti kérelmük szerinti marasztalását kérték. Bejelentették, hogy az elsőfokú eljárás során tapasztaltak miatt - annak ellenére, hogy elfogultsági kifogást nem terjesztettek elő - úgy vélik, hogy az ügy előadó bírāja elfogult volt. Hangsúlyozták, hogy a kifogásolt kijelentések konkrét tényállítások, amelyeknek nincs valóságtartalmuk, ezért nem maradhatnak jogkövetkezmények nélkül. A szövegkörnyezetükből kiemelt, kiragadott kijelentések, amennyiben önállóan megítélhető tényállásoknak minősülnek, alkalmasak a jó hírnév megsértésére, valótlanságuk sértő jellegük esetén pedig alapot adhatnak a Ptk-ban rögzített személyiségvédelemre. Személyhez fűződő jogot sértő magatartás annak valótlan állítása, hogy egy gazdálkodó szervezet a jogszabályi kötelezettségét megszegve nem viseli a közterheket. E körben eseti döntést is megjelölt.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte azt sem, hogy a valótlan tényállítások híresztelése, a perbeli esetben II. r. alperes műsorának tartalma alkalmas a jó hírnév megsértésére felróhatóságtól, jó- vagy rosszhiszeműségtől függetlenül. A J. M. mozgalom közterületen kiplakátolva követelte I. r. felperes lemondását, annak oka a televíziós felvétel volt. Az I. r. felperes 2006. óta önkormányzati képviselő, a szakhatósági hozzájárulással kapcsolatos vita jóval korábbi időszakban alakult ki. A közterület-foglalási engedély iránti eljárás a műsor sugárzásakor folyamatban volt, a közterület engedély nélküli használata miatt indult szabálysértési eljárást is megszüntették. A számlaadással kapcsolatban elhangzott vallomások értékelése is iratellenes, ugyanis nem vonható le időben később történt eseményekből olyan következtetés, hogy azok már korábban is bekövetkezhettek. A jogsértések ténye nyilvánvaló, a felperesek közmegebecsülése széles körben csökkent, a lakosság bizalma megrendült. Miután a perbeli esetben a konkrét joghátrány ténye egyértelmű, ez önmagában megalapozza a nem vagyoni kártérítés megállapíthatóságát.

Az I.-II. r. alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet indokai szerinti helybenhagyását kérték.

Az ítélet tábla az I.-II. r. felperesek fellebbezését részben - a rendelkező részben írt mértékben - találta alaposnak.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a kereset elbírálásához szükséges körben feltárta, az abból levont jogi következtetéseivel az ítélet tábla nem teljes mértékben értett egyet.

Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a személyiségi jogvédelmi perekben alkalmazandó sajátos bizonyítási szabályokat.

Annak, aki személyiségi jogvédelmet kér, azt kell bizonyítania, hogy a tényállítás, híresztelés megtörtént és azt, hogy az jól felismerhetően őreá vonatkozott. Az adott esetben az elhangzottakat hang-kép felvételen rögzítették, azok tartalmát az alperesek nem is vitatták. A kifogásolt tényállítások valóságát ezek után az alpereseknek kellett volna bizonyítani. Ez utóbbi csak részben volt sikeres.

Az eljárás során bizonyítást nyert, hogy a II. r. felperes érvényes közterület-foglalási engedéllyel nem rendelkezett, ebből következően közterület-használati díjat sem fizetett.

Az I. r. felperes a perbeli esetben - az alperesek hivatkozásával szemben - közszereplőnek nem tekinthető, II. r. alperes házastársaként szaktanácsadói minőségben vesz részt a munkákban, ebből következően az az állítás és híresztelés, hogy az I. r. felperes képviselői státuszával visszaélt, valótlan és alkalmas az I. r. felperes jó hírnevének a megsértésére.

Az I. r. felperes által kifogásolt egyéb tényállítások nem rá vonatkoztak, hanem a II. r. alperes által működtetett kertészetben folyó tevékenységre.

Nem bizonyították az alperesek az eljárás során, hogy a II. r. felperes nem fizet semmilyen járulékot a vállalkozása után és nem tesz eleget az önkormányzat felé fennálló egyéb fizetési kötelezettségének, valamint hogy nem ad számlát és jogtalanul működik.

Ha az alperesek szándéka annak közzétételére irányult, hogy a II. r. alperes közterület-használati díjat nem fizetett, akkor pontosan kellett volna fogalmazni, mert a megfogalmazásból az állapítható meg, hogy az alperesek feltételezése szerint a II. r. felperes a vállalkozása után semmiféle járulékot nem fizetett és nem tett eleget az önkormányzat felé fennálló egyéb fizetési kötelezettségének sem.

Megállapította az ítélőtábla a jogsértést abban a vonatkozásban is, hogy a II. r. alperes nem ad számlát. Az eljárás során meghallgatott tanúk vallomása, amely azt tartalmazta, hogy a II. r. alperes által működtetett kertészetben nem kaptak számlát, 2007. nyár végi, szeptember eleji időpontban jelölte meg a vásárlást. A közlés 2007. július 3-án hangzott el a ... Televízióban, ez pedig a tanúk által tapasztaltakat megelőző időpont. Az alpereseket a bizonyítási kötelezettség abban a vonatkozásban terhelte, hogy abban az időpontban, amikor az állítás elhangzott, illetve híresztelték, az a valóságnak megfelelt. Ebből következően a tanúk vallomása erre nem volt alkalmas.

A fentebb kifejtettek alapján az I. és II. r. felperesek a Ptk. 84. § (1) bekezdése rendelkezései alapján ezért részben megalapozottan követelték a jogsértés megtörténtének a megállapítását /a) pont/, továbbá a megfelelő módon történő elégtételadást /c) pont/, amely a jogsértéssel azonos körben nyújt jogvédelmet a felperesek számára.

A Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja értelmében a sérelmet szenvedett fél a polgári jogi felelősség szabályai szerint követelhet kártérítést. A nem vagyoni károkért való felelősségre is alkalmazandó általános felelősségi szabály, a Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése szerint ugyanis a jogellenes magatartás a kártérítő felelősség megállapításának egyik feltétele. A jogellenes magatartás azonban kárfelelősséget kár hiányában nem eredményezhet. Amennyiben a sérelmet szenvedett fél, bár megsértették a személyhez fűződő jogát, hátrányt nem bizonyít, a nem vagyoni kár megállapításának önmagában azon az alapon, hogy a károkozó megsértette a személyhez fűződő jogát, nincs helye.

A felperesek által vélt hátrány nem éri el azt a fokot, amelyért nem vagyoni kártérítést kellene megállapítani és azt a rendelkező rész szerinti elégtételadás meg is szünteti.

A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint részben megváltoztatta.

A pernyertesség-pervesztesség aránya között számottevő eltérés nincs, ezért az ítéltábla úgy határozott, hogy a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján mindegyik fél viseli az első- és másodfokú eljárással felmerült költségeit.

Az eljárás során a feleket az Itv. 62. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyi illetékeljegyzési jog kedvezménye illette meg, ezért az Itv. 64. §-ának utalása folytán alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-a (2) és 15. §-ának (1), valamint (3) bekezdése alapján az államnak külön felhívásra azonos arányban kötelesek kereseti- és fellebbezési illetéket megfizetni.

D e b r e c e n, 2009. július 7. napján

Dr. Urhegyi Béla sk. a tanács elnöke, Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -